

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 1 mars 1940 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 100, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1:o—29:o.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till propositionen.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkterna 1:o—12:o hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

1) att av oskiftad mark samfälld för kronohemmanen Norrby 1^a, 2^a och 3^a under kronoparken Lovö i Lovö socken av Stockholms län ett område om cirka 1,800 kvadratmeter, som å en av extra ordinarie skogstaxatorn S. Hilde år 1939 upprättad karta betecknats med A—B—C—D—A, må för en köpeskilling av 2,050 kronor försälas till Kristliga föreningen av unge män, Bromma, under villkor, att området må tillträdas i befintligt skick vid köpets avslutande, då köpeskillingen kontant skall erläggas till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å området, att köparen är skyldig att dels omedelbart efter köpets avslutande föranstalta om avstyckning av området, dels ensam vidkännas kostnaderna för nämnda avstyckning ävensom för lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter, dels ock tåla de jämkningar i områdets gränser och eljest, vilka kunna komma att bestämmas vid berörda avstyckning, att med området följer rätt att såsom utfartsväg nyttja befintliga vägar över stamfastigheten eller de vägar, som framdeles kunna komma att ersätta dessa, att köparen ensam svarar för alla å området efter tillträdesdagen belöpande onera och utskyl-der, samt att försäljningen sker under villkor om skyldighet

för innehavaren att använda området för scoutverksamhet och med förbehåll om rätt för kronan att köpa området åter enligt lagen om återköpsrätt;

2) att kronoegendomen Vallby nr 1 litt. B och nr 2 litt. C (Vallby 1^a och 2^a) om tillhoppa 1 mantal i Viksta socken av Uppsala län må mot ett saluvärde av 70,000 kronor utbjudas under hand enligt 15 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., under villkor i övrigt, att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1941, att i försäljningen ingå endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar, att därest kronan nödgas till egendomens arrendator utgiva ersättning dels för av denne å egendomen verkställd höstplöjning, trädesbruk och sådd, dels ock för å egendomen varande, arrendatorn tillhörig elektrisk anläggning, egendomens köpare skall tillförbindas gottgöra kronan för vad kronan i berörda hänseenden erlagt, samt att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för egendomens köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningarna, ävensom för skada som förorsakas å kreatur;

3) ej mindre att — sedan den lott av kronoegendomen 1 mantal Ede nr 1 i Västra Vingåkers socken av Södermanlands län, som å en av förste lantmätaren A. W. Lodén år 1895 över egendomen upprättad karta utmärkts inom röda kritlinjer, blivit genom avstyckning skild från egendomen — lotten må med ett saluvärde av 50,200 kronor utbjudas till salu under hand enligt 15 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., under villkor, att lotten försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1941, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att förbehåll göres för de jämkningar i gränser och areal, som kunna finnas erforderliga vid salulottens avskiljande från stamfastigheten, att köpare tillförbindes att övertaga allt ansvar för egendomens delaktighet i Kolsnaren—Virens regleringsföretag, att, därest kronan nödgas till egendomens arrendator utgiva ersättning för av denne å egendomen utförd elektrisk anläggning samt verkställd höstplöjning, trädesbruk och sådd, köparen skall gottgöra kronan vad kronan i sådant hänseende erlagt, att innehavare av över lotten framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledning-

arna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation och tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, *samt att* kronan förbehålles rätt att uppbära den husröteersättning, som må påsynas egendomen vid avträdet,

än även att Kungl. Maj:t må, för den händelse arrendatorn A. Corneliusson före den 1 april 1940 skulle förklara sig villig förvärva lotten till angivna saluvärde, medgiva lottens försäljning till Corneliusson och fastställa villkoren härför;

4) att kronoegendomen 1 $\frac{1}{2}$ mantal Alboga nr 2 i Drotthems socken av Östergötlands län må i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare räknat från den 14 mars 1940 försäljas i följande två lotter, nämligen

dels jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. den från egendomen avstyckade fastigheten Alboga 2² (Stenhagen) om 0.2521 hektar mot ett saluvärde av 285 kronor, varav 35 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för Carl Wiktor Svensson,

dels ock egendomen i övrigt mot ett saluvärde av 120,000 kronor till Östergötlands läns landsting, för vilken försäljning i övrigt skola gälla följande villkor, nämligen *att* endast kronan tillhöriga å salulotten befintliga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen, *att*, därest — i enlighet med av domänstyrelsen lämnat medgivande — utsyning av för uppförande av ny ladugård å egendomen erforderligt virke erhållits av landstinget från egendomens skogsmark, nämnda virkesparti skall ingå i försäljningen, *att* det mellan kronan och Östergötlands läns sinnesslöanstalt gällande arrendeavtalet om egendomen skall upphöra att gälla från och med tillträdesdagen, därvid samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan kronan och arrendatorn, med undantag för eventuella anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter, skola anses vara reglerade genom försäljningen, *att* köpeskillingen må av landstinget erläggas enligt bestämmelserna i 21 § och 22 § B i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176), *att* i övrigt föreskrifterna i samma förordning i tillämpliga delar skola gälla vid försäljningen, *samt att* köparen såsom ägare av den försälda fastigheten medgiver vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:t och kronan såsom ägare av strömfallsfastigheten Ekenäs 2² rätt att *dels* kostnadsfritt för all framtid bibehålla en över

den försålda fastigheten framdragen högspänningsledning, dels borttaga för ledningen hinderliga för ledningens säkerhet farliga träd och buskar med skyldighet för vattenfallsstyrelsen att ersätta därvid uppkommande skada och intrång, dels ock för vattenfallsstyrelsens personal erhålla obehindrat tillträde till den försålda fastigheten för ledningens tillsyn och underhåll samt reparation av densamma, därvid möjligen uppkommande skada skall av vattenfallsstyrelsen ersättas; skolande i fråga om sagda rättigheter vidare gälla, att de träd och buskar, som fällas för ledningens bibehållande, skola tillhöra ägaren av den försålda fastigheten och få av denne tillvaratagas, att till säkerhet för nämnda upplåtelse inteckning må meddelas i den försålda fastigheten, ävensom att, innan sådan inteckning meddelats, ägaren av den försålda fastigheten är skyldig att vid överlåtelse av fastigheten eller del därav alltid göra förbehåll om beståndet härav och förbinda ny ägare att vid överlåtelse även göra enahanda förbehåll;

5) att förutvarande hospitalslägenheten Tredje jordskiftet, numera motsvarande stadsägorna nr 1795 och 2225, i Linköpings stad må försälas till staden för en köpeskillning av 370,000 kronor samt under villkor i övrigt, att lägenheten överlåtes i befintligt skick med tillträdesrätt den 14 mars 1943 eller den tidigare dag, varom överenskommelse kan träffas mellan staden och lägenhetens arrendator, att köpeskillningen vid tillträdet kontant erlägges till vederbörande länsstyrelse, som har att utfärda köpebrev å lägenheten, att staden genom köpet inträder i kronans rättigheter och skyldigheter gentemot vederbörande nyttjanderättshavare, dock att staden fritages från skyldighet att till egendomens arrendator, G. Arfelt, utgiva ersättning för en av honom å lägenheten upptagen vattenbrunn samt för täckdikning, brytning och bortforsling av sten ävensom för det till följd av arrendets upphörande minskade värdet av Arfelt tillhöriga byggnader å lägenheten, att staden ansvarar för alla på lägenheten efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, samt att staden ensam skall vidkännas kostnaderna för lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter;

6) att ett ordnande av rättsförhållandena mellan kronan och Linköpings stad med avseende å vissa Linköpings hospital förut tillhöriga och numera till kronan indragna områden i Linköpings stad må ske i huvudsaklig överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmält, av domänstyrelsen uppgjort avtalsförslag med däri av departementschefen förordade tillägg;

7) att, sedan från kronoegendomen 1 mantal Mjärdevi Berggård 12¹ i Hogstads socken av Östergötlands län genom avstyckning frånskilts ett skogsskifte, vilket å en av kommissionslantmätaren G. W. Müntzing år 1908 över egendomen upprättad karta är betecknat med ägofigurerna nr 32 och 33, egendomen i övrigt må för 63,400 kronor försäljas till egendomens arrendator, Carl Johansson, på följande villkor, nämligen att egendomen försäljes med tillträdesrätt för köpare å dag, som bestämmes av domänstyrelsen, och i det skick, vari egendomen vid tillträdet befinner sig, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att, därest Johansson kommer att förvärva egendomen, samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan honom och kronan, med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter, skola i och genom försäljningen anses vara reglerade, att köpare ansvarar för de annuiteter och övriga kostnader för egendomen berörande vattenavlednings- och dikningsföretag, vilka belöpa å egendomen för tiden efter tillträdesdagen, samt att bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse;

8) att — sedan från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Mörby Kronogård 4¹ i Hogstads socken av Östergötlands län avstyckats ett skogsskifte, vilket å en av extra lantmätaren J. Stånggren år 1910 över egendomen upprättad karta betecknats med ägofiguren nr 56 — egendomen i övrigt må med ett saluvärde av 43,700 kronor försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., med hembudsrätt jämlikt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Helge Svensson, samt under villkor i övrigt, att egendomen försäljes med tillträdesrätt å dag, som bestämmes av domänstyrelsen, och i det skick, vari egendomen vid tillträdet befinner sig, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att, därest Svensson kommer att förvärva egendomen, samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan honom och kronan, med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter, skola i och genom försäljningen anses vara reglerade, samt att köparen ansvarar för å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande annuiteter och övriga kostnader för egendomen rörande torrläggningsföretag;

9) att kronoegendomen 1 mantal Olovstorp nr 1 i Viby socken av Östergötlands län må med ett saluvärde av 42,900

kronor försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Carl Orest, samt under villkor i övrigt, att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdes rätt å dag, som domänstyrelsen bestämmer, därvid det för egendomen löpande arrendeavtalet skall upphöra att gälla från och med tillträdesdagen, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att kronan och arrendatorn icke äga rätt att efter tillträdesdagen framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendekontraktet, med undantag dock beträffande eventuellt oguldna arrendeavgälder och skatter för egendomen, att köparen ansvarar för å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande utgifter för torrlägningsföretag, samt att innehavare av elektriska ledningar, som med vederbörligt tillstånd framdragits över egendomen, äger rätt att bibehålla desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

10) att kronoegendomen 1 mantal Stratomta nr 2 Norrgård i Törnevalla socken av Östergötlands län må i befintligt skick med tillträdes rätt räknat från den 14 mars 1940 försäljas i två lotter, nämligen

dels till Östergötlands läns landsting mot en köpeskillning av 500 kronor ett till landstinget jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 1 september 1922 tills vidare upplåtet område om cirka 2,787 hektar, vilket är närmare utmärkt inom röda gränslinjer å en av distriktslantmätaren E. C. Blombergsson år 1922 över egendomen upprättad karta samt omfattar ägofigurerna nr 38—40 och 43—50 å kartan, under villkor i övrigt, att köpeskillingen för området skall vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å detsamma, att förbehåll göres för de jämkningar i områdets gränser och areal, som må föranledas av avstyckningsförrättning, samt att landstinget skall svara för kostnaderna för områdets avskiljande genom avstyckning, lagfart och övriga med köpet förenade utgifter,

dels ock egendomen i övrigt jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. mot ett saluvärde av 68,370 kronor och med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Svea Johansson, för vilken försäljning skola gälla följande villkor i övrigt, nämligen att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i densamma, att,

därest egendomen förvärvas av Svea Johansson, det mellan kronan och henne gällande arrendeavtalet skall upphöra att gälla från och med tillträdesdagen, därvid samtliga å arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan kronan och henne, med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendavgifter och skatter, skola anses vara reglerade genom försäljningen, att Stratomta sanatorium såsom innehavare av den från egendomen avsöndrade lägenheten Björkliden jämte utvidgning förbehålles rätt att nyttja en å egendomen befintlig brunn jämte vatten- och avloppsledningar, utan rätt för köparen till annan ersättning än för skada å mark eller gröda, som föranledes genom framtida reparation å brunnen eller ledningarna, att patienterna vid sanatoriet med iakttagande av de ordningsföreskrifter, om vilka överenskommelse kan träffas mellan sanatoriet och köparen, tillförsäkras rätt till tillträde till egendomens skog, samt att köparen av ett av kronan å egendomen utstämplat och försålt virkesparti (auktionspost nr 88/1938) förbehålles rätt att intill den 1 juni 1941 avverka och från egendomen bortföra virkespartiet;

11) att kronoegendomen 1 mantal Örminge Hovslagaregård 2⁴ i Vårdsbergs socken av Östergötlands län må för 50,000 kronor försäljas till egendomens arrendator, Einar Isaksson, under följande villkor, nämligen att egendomen försäljes med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1941 i det skick, vari den vid tillträdet befinner sig, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar å egendomen ingå i försäljningen, att, därest arrendatorn Isaksson kommer att förvärva egendomen, samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan honom och kronan, med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendavgälder och skatter, skola i och genom försäljningen anses vara reglerade, att, därest egendomen kommer att förvärvas av annan än Isaksson samt kronan nödgas till arrendatorn utgiva ersättning för av denne å egendomen utförd elektrisk anläggning eller verkställd höstplöjning, trädesberedning och sådd, egendomens köpare skall vara skyldig gottgöra kronan, vad kronan i sådant hänseende utgivit, att köpare ansvarar för å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande annuiteter och övriga kostnader för egendomen berörande vattenavledningsföretag, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående å egendomen och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av

ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt att bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse;

12) att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Holmesberg 1¹ med utjorden Enaboda 1¹ i Vetlanda socken av Jönköpings län, numera omfattande 68.892 hektar, må försälas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för en köpeskillning av 40,285 kronor, varav 185 kronor utgöra avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Remond Fredriksson, samt under villkor i övrigt, att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdes rätt räknat från den 14 mars 1940, att köparen utöver köpeskillningen skall erlagga ett belopp, motsvarande 4 procent å densamma från den 14 mars 1940 till dess köpekontrakt under tecknas, att endast kronoegendomen tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att kronan och Fredriksson ej äga att efter tillträdesdagen framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendeavtalet, med undantag dock för eventuellt oguldna arrendeavgälder och skatter för egendomen, samt att innehavare av elektriska ledningar, som med vederbörligt tillstånd framdragits över egendomen, förbehålles rätt att ha ledningarna kvar över egendomen och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

13) Kungl. Maj:ts förslag under punkt 13:o innebär bemyndigande för Kungl. Maj:t att försälja kronolägenheterna Mellanängen nr 1 och Österängen nr 2 inom Jönköpings stad antingen i deras helhet eller ock till viss del till Jönköpings stad mot köpeskillning samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t efter förslag av domänstyrelsen bestämmer.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkterna 14:o—16:o hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

14) att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Nelhammar nr 1 i Ukna socken av Kalmar län må, sedan avstyckning i vederbörlig ordning genomförts, försälas i fyra lotter, nämligen

huvudgårdslotten, motsvarande å en av distriktslantmätaren G. Sundblad år 1938 över egendomen upprättad karta ägofigurerna nr 1—134 samt 144—152, jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för en köpeskilling av 48,200 kronor med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för A. G. Högsell samt med förbehåll om skyldighet för köparen att använda egendomen såsom självständigt jordbruk och om rätt för kronan att under en tid av tio år från tillträdet köpa egendomen åter enligt lagen om återköps rätt till fast egendom, *en lott om 2,515 kvadratmeter*, motsvarande å samma karta ägofigurerna nr 142 och 143, för en köpeskilling av 1,006 kronor med hembuds rätt för A. G. Lindberg enligt 10 § i nämnda förordning nr 176/1929,

en lott om 4,450 kvadratmeter, motsvarande å kartan ägofigurerna nr 135—137, för en köpeskilling av 2,670 kronor till J. Vidén, samt

en lott om 3,400 kvadratmeter, motsvarande å kartan ägofigurerna nr 138—141, för en köpeskilling av 1,700 kronor till Nelhammars mejeriförening;

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttagas, *be t r ä f f a n d e s a m t l i g a l o t t e r*, att desamma försäljas med tillträdes rätt den 14 mars 1941, att endast kronoegendomen tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att lotterna försäljas i befintligt skick, *s a m t a t t* innehavare av över lotterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och desamma nyttja utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, *be t r ä f f a n d e h u v u d g å r d s l o t t e n*, att kronan och Högsell icke skola äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendekontraktet med undantag för till äventyrs oguldna arrendeavgifter och skatter, *s a m t a t t* en i propositionen omnämnd änka vid namn Davidsson, därest icke annan uppgörelse träffas med ägaren till huvudgårdslotten, förbehålles rätt att under sin livstid ha ett stjärnhuset efter hennes avlidne man tillhörigt boningshus kvarstående å lotten utan ersättning till köparen, *be t r ä f f a n d e l o t t e n o m 4,450 k v a d r a t m e t e r*, att köpeskillingen skall erläggas på sätt stadgas i 21 § och 22 § B i förordningen nr 176/1929, *s a m t a t t* i övrigt bestämmelserna i denna skola gälla i tillämpliga delar, ävensom, *be t r ä f f a n d e l o t t e n o m 3,400 k v a d r a t m e t e r*, likaledes att köpeskillingen skall erläggas på

sätt stadgas i 21 § och 22 § B i förordningen nr 176/1929 samt att i övrigt bestämmelserna i denna skola gälla i tillämpliga delar;

15) att av kronoegendomen Sandshult 5¹ i Döderhults socken av Kalmar län lotterna litt. N. (Skorpetorps huvudgård) och litt. Th må försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för en köpeskilling av 54,150 kronor, varav 728 kronor 12 öre för avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Ernfrid Fingal, under villkor att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdes rätt räknat från den 14 mars 1940, att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen, att köparen skall ensam ansvara för samtliga Skorpetorp nr 1 åvilande kostnader för egendomen berörande torrlägningsföretag, att, därest lotterna komma att försäljas till Fingal, varken denne eller kronan skall äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendekontraktet rörande huvudgårdslotten med undantag för tilläventyrs oguldna arrendeavgälder och skatter, samt att innehavare av över lotterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna, ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

16) att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Vickleby Lilla nr 1—3 i Vickleby socken av Kalmar län må med undantag av därifrån avstyckade fastigheten Vickleby Lilla 4¹ om 16.19 hektar försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för en köpeskilling av 65,400 kronor, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Ejnar Johansson, samt under villkor i övrigt att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdes rätt räknat från den 14 mars 1940, att köparen skall erlagga ränta efter 4 procent å köpeskillingen från den 14 mars 1940 intill dagen för köpebrevs utfärdande, att endast kronoegendomen tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen, att, därest egendomen kommer att försäljas till arrendatorn Johansson, denne och kronan icke skola äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendekontraktet, med undantag för eventuellt oguldna arrendeavgälder och skatter, att arrendatorns fader, Johan Nikolaus Johansson, skall äga att under sin återstående livstid ha en honom till-

hörig stuga avgiftsfritt kvarstående å egendomen med rätt att nyttja densamma jämte lämplig plan utanför stugan, samt att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

17) Kungl. Maj:ts förslag under punkt 17:o innebär bemyndigande till försäljning av de från kronoegendomen Åkeryd 2¹—5¹ i Mörlunda socken av Kalmar län avstyckade fastigheterna Åkeryd 13¹ (Huvudgården), Åkeryd 12¹ (Sandtorpet), Åkeryd 14¹ (Rosendal med Sunemo), Åkeryd 11¹ (Albohult), Åkeryd 8¹ (Johannesberg), Åkeryd 9¹ (Kristinelund) och Åkeryd 10¹ (Bodal).

Av kronoegendomen 1¹/₈ mantal Åkeryd 2¹, 3¹, 4¹ och 5¹ i Mörlunda socken av Kalmar län är huvudgården jämte det s. k. Sandtorpet utarrenderad till den 14 mars 1940 mot en arrendeavgäld, som för arrendeåret 14 mars 1939—14 mars 1940 utgör 2,579 kronor 40 öre. Vidare äro de till egendomen hörande torpen Rosendal med Sunemo, Albohult och Johannesberg samt lägenheterna Kristinelund och Bodal var för sig utarrenderade till den 14 mars 1940 mot avgälder av respektive 230, 100, 90, 62 och 60 kronor.

Med anledning av egendomens förestående arrendeledighet har domänstyrelsen från vederbörande hushållningssällskaps egnahemsnämnd och domänintendent infordrat upplysning angående egendomens lämplighet till upplåtelse i egnahemslägenheter och åbolägenheter samt huruvida efterfrågan å sådana lägenheter funnes i orten. Egnahemsnämnden har ej inkommit med begärd utredning. Över domänintendentens förslag angående egendomens disposition ha yttranden avgivits av vederbörande jägmästare och överjägmästare.

I anslutning till vad i nämnda yttranden anförts uppdrog styrelsen åt domänintendenten att i egenskap av ordförande i vederbörande uppskattningsnämnd föranstalta om saluvärdering av egendomens huvudgård samt av torp och lägenheter å densamma. På grund härav har å egendomen hållits uppskattningsförrättning den 27 juli 1938. Av instrumentet över denna förrättning jämte övriga till ärendet hörande handlingar ävensom en av distriktslantmätaren O. E. Johansson år 1917 kopierad karta över egendomen med beskrivning av den 22 januari 1918 och sex av extra lantmätaren N. Westergren år 1939 upprättade kartor och beskrivningar inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 50 kilometer från Oskarshamn och 5 kilometer från Mörlunda järnvägsstation, har enligt den år 1918 upprättade beskrivningen en inägoareal av 132.748 hektar, varav 84.048 hektar utgöra tomt och åker, 18.272 hektar äng, 28.874 hektar avrösningsjord och 1.554 hektar im-

pediment. Huvudgårdens åkerjord består till större delen av lerblandad sandmylla och till en mindre del av dyjord på lerbotten. Äng finnes ej och betesmarken användes icke för sådant ändamål. Skogsmarken är god. Jorden å Sandtorpet är i huvudsak lik huvudgårdens, men utgöres i övrigt av medelgod sandmylla på jätterbotten. Rosendal är mycket stenbundet och svårbrukat. Albohult och Johannesberg äro dåliga skogstorp.

Byggnadernas allmänna tillstånd är vid huvudgården gott, vid Rosendal fullt medelgott, vid Albohult medelgott och i övrigt bristfälligt. Byggnaderna äro tillräckliga för behovet, utom beträffande Sandtorpet, som måste nästan helt nybyggas. Å huvudgården tillhöra arrendatorn visthusbod, elektriska ledningar och innanfönster samt vid Sandtorpet en visthusbod.

Sydsvenska Kraftaktiebolaget har elektriska högespänningsledningar framdragna över egendomen. Egendomen besväras av avdikningslån för »Tigerstads kanals sänkningsföretag av år 1935».

Taxeringsvärdet för inägorna utgör 65,700 kronor. Skogsmarken med växande skog är samtaxerad med andra kronan tillhöriga skogsfastigheter inom kommunen.

Från egendomen ha i enlighet med av domänstyrelsen lämnade direktiv avstyckats vissa lotter.

Uppskattningsnämnden har salu- och arrendevärderat lotterna på följande sätt.

1. *Åkeryd 13¹* (Huvudgården litt. Aa) med en areal av 105.73 hektar, varav 46.838 hektar utgöra tomt och åker, 4.583 hektar äng samt 54.309 hektar avrösningsjord, har åsatts ett saluvärde av 55,010 kronor — därav 6,600 kronor för skogsmark med växande skog — samt ett arrendevärde av 2,220 kronor. Nämnden har framhållit, att egendomens arrendator, Johan Oskar Pettersson, brukat egendomen sedan år 1928 och att hans fader före honom under många år innehaft egendomen; under hela denna tid hade egendomen städse skötts väl.

2. *Åkeryd 12¹* (Sandtorpet) med en areal av 34.49 hektar, varav 15.883 hektar utgöra tomt och åker, 2,008 hektar äng och 16,599 hektar avrösningsjord, har åsatts ett saluvärde av 12,230 kronor — därav 2,300 kronor för skogsmark med växande skog — samt ett arrendevärde av 535 kronor. Nämnden har framhållit, att nuvarande innehavaren, Gottfrid Carlsson, som är son till förre arrendatorn av huvudgården, har brukat torpet under många år och därunder skött detsamma mycket väl.

3. *Åkeryd 14¹* (Rosendal med Sunemo) med en areal av 36.35 hektar, varav 5.421 hektar utgöra tomt och åker, 5.957 hektar äng och 24.972 hektar avrösningsjord, har åsatts ett saluvärde av 10,650 kronor — därav 7,150 kronor för avrösningsjord med växande skog — samt ett arrendevärde av 200 kronor. Nämnden har meddelat, att nuvarande arrendatorn, Edvin Johansson, brukat torpet under 21 år, samt ansett att torpet skötts väl, då hän syn toges till åkerjordens svårbrukade och ovanligt dåliga beskaffenhet.

4. *Åkeryd 11¹* (Albohult) med en areal av 20.265 hektar, varav 2.145 hektar utgöra åker, 2.321 hektar äng och 15.799 hektar avrösningsjord, har åsatts ett saluvärde av 10,900 kronor — därav 7,900 kronor för växande skog — samt ett arrendevärde av 125 kronor. Nämnden har upplyst, att denna lott för närvarande brukades av arrendatorn av det till egendomen hörande torpet Långevik — vilket avses skola behållas i kronans ägo — Adrian Erlandsson; arrendatorn Erlandssons son, Karl Albert Erlandsson, som vore 30 år, arbetade tillsammans med fadern vid brukandet av båda torpen.

5. *Åkeryd 8¹* (Johannesberg) med en areal av 9.45 hektar, varav 1.928 hektar utgöra tomt och åker, 1.035 hektar äng och 6.487 hektar avrösnings-

jord, har åsatts salu- och arrendevärden av 1,850 respektive 75 kronor. Nuvarande arrendatorn, Ester Olsson, som jämte sin man brukat lotten under många år, är änka sedan 4 år och har 6 barn, vilka jämte modern önska bli ägare av torpet.

6. *Åkeryd* 9¹ (Kristinelund) med en areal av 0.728 hektar, varav 0.177 hektar åker, 0.2755 hektar äng och 0.2755 hektar avrösningsjord, har åsatts salu- och arrendevärden av 350 respektive 30 kronor. Innehavaren, Oskar Johansson, som äger boningshus och uthus å fastigheten, önskade inköpa densamma.

7. *Åkeryd* 10¹ (Bodal) med en areal av 0.574 hektar, varav 0.0025 hektar utgöra åker, 0.222 hektar äng och 0.3495 hektar avrösningsjord, har åsatts ett saluvärde av 175 kronor och ett arrendevärde av 25 kronor. Karl Eriksson, som äger boningshus och uthus å fastigheten, har förklarat sig villig att inköpa densamma.

Uppskattningsnämnden har föreslagit, att ifrågavarande fastigheter borde försäljas för de angivna saluvärdena med hembuds rätt för respektive innehavare, dock med undantag för *Åkeryd* 11¹, som borde försäljas till Karl Albert Erlandsson. Johan Oskar Pettersson, Gottfrid Carlsson, Oskar Johansson och Karl Eriksson hade förklarat sig önska inköpa *Åkeryd* 13¹, 12¹, 9¹ respektive 10¹ för de föreslagna saluvärdena. Däremot hade Edvin Johansson och Adrian Erlandsson förklarat sig anse de föreslagna saluvärdena för höga, varför de icke önskade inköpa *Åkeryd* 14¹ respektive 11¹. Ester Olsson hade icke inkommit med meddelande, huruvida hon önskade förvärva *Åkeryd* 8¹ för saluvärdet; det vore emellertid troligt att hon önskade köpa, då köpesumman icke vore högre än att hon borde kunna finansiera köpet.

Uppskattningsnämnden har beträffande saluvärdena å *Åkeryd* 13¹ och 12¹ framhållit, att dessa borde nedsättas med fastigheternas andel i avdikningslån, som anvisats till utförande av »Tigerstads kanals sänkningsföretag av år 1935». Statens lantbruksingenjör i länet hade meddelat, att, därest avstyckningarna *Åkeryd* 12¹ och 13¹ varit fastställda vid beviljande av nämnda lån, skulle å *Åkeryd* 12¹ ha belöpt 1,717 kronor 59 öre och å *Åkeryd* 13¹ 7,950 kronor 87 öre. Den årliga återbetalningen skulle ha börjat 1943 och slutliga inbetalningen ha verkställts år 1968.

I skrivelse den 25 januari 1940 har *domänintendenten* föreslagit, att av kronan från sänkningsföretaget tillkommande ersättning med 1,150 kronor 50 öre för breddning av dike samt för bortförande av jordupplag, som uppkommit vid grävning av kanal i samband med berörda sänkningsföretag, 467 kronor 79 öre skulle anses utgöra full ersättning till arrendatorn för arbete med den del av jordupplaget, som av honom bortförts eller utplanerats före värderingstillfället, samt att kronan skulle äga tillgodogöra sig ersättning med skillnaden mellan dessa belopp, eller 682 kronor 71 öre; sistnämnda belopp hade redan inbetalts till styrelsen.

Arrendatorn Pettersson har den 27 januari 1940 godkänt detta förslag till fördelning av ersättningsbeloppet.

Jägmästaren i Vimmerby revir har ej haft något att erinra mot försäljning av fastigheterna *Åkeryd* 13¹, 12¹, 9¹, 10¹ och 8¹ på föreslagna villkor. *Åkeryd* 14¹ och 11¹ borde, då arrendatorerna ej önskade förvärva fastigheterna för de åsatta saluvärdena, bibehållas under domänstyrelsens skogsförvaltning.

Överjägmästaren har tillstyrkt jägmästarens förslag.

I skrivelse den 13 februari 1940 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid anfört följande.

Styrelsen har ej något att erinra mot uppskattningsnämndens förslag till egendomens disposition eller mot de föreslagna saluvärdena. Ehuru det föreslagna arrendevärdet av Åkeryd 13¹ överstiger 2,000 kronor, synes fastigheten likväl böra hembjudas arrendatorn, som arrenderat egendomen sedan år 1928 och vilkens fader dessförinnan arrenderat egendomen sedan år 1906, under vilken tid egendomen skötts väl. Även om innehavarna av Åkeryd 14¹ och Åkeryd 11¹ förklarar, att de ej önskade inköpa fastigheterna för de föreslagna saluvärdena, samt innehavaren av Åkeryd 8¹ ej inkommit med meddelande, huruvida hon önskade förvärva denna fastighet, synes det styrelsen lämpligt, att fastigheterna hembjudas innehavarna till de föreslagna saluvärdena. Därest arrendatorerna ej vilja förvärva fastigheterna, böra dessa utarrenderas genom skogsstatens försorg.

Avdikningslånet »Tigerstads kanals sänkningsföretag av år 1935» synes visserligen endast beröra fastigheterna Åkeryd 12¹ och 13¹, men då avdikningslånet beviljats innan nu ifrågavarande fastigheter avstyckats från Åkeryd 2¹, 3¹, 4¹ och 5¹, torde någon fördelning av lånet å avstyckningsfastigheterna ej komma att verkställas. Det torde därför vara lämpligast att domänstyrelsen inbetalar det å kronoegendomen Åkeryd 2¹—5¹ belöpande lånet samt att köparna av avstyckade fastigheter befrias från gäldandet av annuiteter å lånet. Domänintendentens av arrendatorn biträdda förslag till ordnandet av frågan om ersättning för jordupplag biträdas av styrelsen.

Kostnaderna för avstyckning av förberörda fastigheter, vilka uppgå till sammanlagt 1,310 kronor 15 öre, böra fördelas sålunda, att 650 kronor belöpa å Åkeryd 13¹, 200 kronor å vardera av Åkeryd 12¹ och Åkeryd 14¹, 130 kronor å Åkeryd 11¹, 60 kronor å Åkeryd 8¹ samt 35 kronor å vardera av Åkeryd 9¹ och 10¹.

Departementschefen har i ärendet sagt sig icke ha anledning framställa någon erinran mot domänstyrelsens försäljningsförslag.

Utskottet.

Utskottet har uppmärksammat, att åtminstone två av de i ifrågavarande ärende till försäljning föreslagna lotterna, som avses skola brukas som jordbruksfastigheter, äro till åkerarealen så ringa, att de måste betecknas som ofullständiga jordbruk. Det synes utskottet lämpligt, att vid framtida försäljningar av mark från kronoegendomar tillses, att självständiga brukningsdelar av så ringa storlek icke utan trängande nödvändighet tillskapas. Med hänsyn till omständigheterna i övrigt i föreliggande ärende har utskottet funnit nämnda erinran icke böra utgöra hinder mot att ifrågavarande egendomar försäljas på de villkor, Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet hemställer alltså,

att de från kronoegendomen Åkeryd 2¹—5¹ i Mörlunda socken av Kalmar län avstyckade fastigheterna Åkeryd 13¹ (Huvudgården), Åkeryd 12¹ (Sandtorpet), Åkeryd 14¹ (Rosendal med Sunemo), Åkeryd 11¹ (Albohult), Åkeryd 8¹ (Johannesberg), Åkeryd 9¹ (Kristinelund) och Åkeryd 10¹ (Bodal) må försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för köpeskillingar av respektive 55,660, 12,430, 10,850, 11,030, 1,910, 385 och 210 kronor, av vilka belopp respektive 650,

200, 200, 130, 60, 35 och 35 kronor motsvara avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Johan Oskar Pettersson till Åkeryd 13¹, för Gottfrid Carlsson till Åkeryd 12¹, för Edvin Johansson till Åkeryd 14¹, för Adrian Erlandsson till Åkeryd 11¹ eller om denne ej önskar förvärva fastigheten för Karl Albert Erlandsson, för Ester Olsson till Åkeryd 8¹ samt enligt 10 § i förordningen för Oskar Johansson till Åkeryd 9¹ och för Karl Eriksson till Åkeryd 10¹;

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttagas *beträffande samtliga fastigheter*, att de försäljas med tillträdes rätt räknat från den 14 mars 1940, med skyldighet för köpare att erlagga ränta å köpeskillingen efter 4 procent från sistnämnda dag till tillträdesdagen, att fastigheterna försäljas i befintligt skick, att endast kronoegendomen tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att kronan skall gälda å fastigheterna belöpande annuiteter å lån från avdikningslånefonden, vilket anvisats till utförande av »Tigerstads kanals sänkningsföretag av år 1935», samt att innehavare av över fastigheterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma, utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, *beträffande Åkeryd 13¹*, att, därest fastigheten kommer att försäljas till arrendatorn Johan Oskar Pettersson, dels denne och kronan icke skola äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av arrendekontraktet, i vad det avser Åkeryd 13¹, dock med undantag för eventuellt oguldna arrendeavgifter och skatter för hela egendomen, och dels mellanhavandet mellan Pettersson och kronan på grund av jordupplag m. m. för nämnda sänkningsföretag skall anses vara reglerat genom det av Pettersson till kronan inbetalade beloppet 682 kronor 71 öre, ävensom *beträffande Åkeryd 8¹—12¹ samt 14¹*, att köpare skall vara skyldig att gälda vad kronan på grund av gällande arrendekontrakt kan få komma att utgiva till egendomens arrendator för trädesbruk, höstplöjning samt året före avträdandet verkställd sådd;

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkterna 18:o och 19:o hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

18) att kronoegendomen $\frac{1}{3}$ mantal Stora Mölleberga nr 4 i Mölleberga socken av Malmöhus län må med undantag av

egendomens andel i ängsskiftet i Slevere och i skiftet i Rams-
 mosse försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176)
 angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för
 en köpeskillning av 38,000 kronor, med hembuds rätt enligt
 9 § i förordningen för Anders Nilsson samt under villkor i
 övrigt, *att* egendomen försäljes med tillträdes rätt räknat från
 den 14 mars 1940, *att* köparen skall erlagga 4 procent ränta
 å köpeskillningen från sistnämnda dag till köpekontraktets
 undertecknande, *att* egendomen försäljes i befintligt skick,
att endast kronoegendomen tillhöriga byggnader och anlägg-
 ningar ingå i försäljningen, *att* kronan och Nilsson icke skola
 äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund
 av arrendekontraktet, med undantag för eventuellt oguldna
 arrendeavgifter och skatter, *samt att* innehavare av över
 egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska
 ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående
 och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersätt-
 ning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av
 förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom
 för skada, som förorsakas å kreatur;

19) *att* av kronoegendomen Kövlinge nr 1 i Ysby socken av
 Hallands län arrendelotterna litt. F, litt. G och litt. H må, se-
 dan de i vederbörlig ordning avstyckats från stamfastigheten,
 var för sig försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr
 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m.
 m. för köpeskillningar av respektive 51,800, 59,800 och 28,500
 kronor, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för G. Ap-
 pelbergs stärbhus till lotten litt. F, för Anton Jönsson till
 lotten litt. G och för Nils Alfred Nilsson till lotten litt. H samt
 under villkor i övrigt, *beträffande samtliga lotter-
 na*, *att* lotterna må tillträdas omedelbart, *att* köparna skola
 erlagga den del av arrendeavgiften för tiden 14 mars 1940—
 14 mars 1941, som belöper å tiden efter den 14 mars 1940 till
 dess köpekontrakt utfärdas, *att* lotterna försäljas i befintligt
 skick, *att* endast kronoegendomarna tillhöriga byggnader och
 anläggningar ingå i försäljningarna, *att*, därest lotterna kom-
 ma att försäljas till respektive arrendator, kronan och arren-
 datorerna ej skola äga framställa ersättningsanspråk mot var-
 andra på grund av arrendekontraktet, med undantag för till-
 äventyrs oguldna arrendeavgifter och skatter, *samt att* inne-
 havare av över lotterna med vederbörligt tillstånd fram-
 dragna ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvar-
 stående och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan
 ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd
 av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna även-

som för skada, som förorsakas å kreatur, *beträffande lotten litt. F*, att i köpet ej ingå redan stämplade träd, samt att kronan eller dess rättsinnehavare förbehålles rätt att avverka och bortforsla dessa träd till den 1 juli 1941 utan rätt för köparen till ersättning härför, ävensom *beträffande lotterna litt. G och H*, att Vallberga mejeriförening medgives rätt att ha vattenledning framdragen över lotterna i den sträckning, vari den nu finnes framdragen, utan rätt för köparna till annan ersättning härför än som förut angivits beträffande elektriska ledningar;

20) Kungl. Maj:ts förslag under punkt 20:o innebär bemyndigande för Kungl. Maj:t att försälja kronoegendomen Trönninge nr 13 i Trönninge socken av Hallands län.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkterna 21:o—29:o hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva

21) att av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Kedum Stommen nr 3 i södra Kedums socken av Skaraborgs län må försäljas följande två områden, nämligen

dels ett område om cirka 0.4455 hektar, vilket är närmare angivet å en av distriktslantmätaren G. Linde år 1934 över fastigheten Kedum Stommen 3²⁰ upprättad karta, till ägaren av sistnämnda fastighet, T. Kindström, Vara, för sammanläggning med denna fastighet mot en köpeskilling, beräknad efter 1 krona för kvadratmeter,

dels ock ett område om cirka 0.2000 hektar, vilket är närmare utmärkt å en av Linde år 1937 över fastigheten Kedum Stommen 3²² upprättad karta, till ägaren av sistnämnda fastighet, C. O. Gustafsson, Arentorp, för sammanläggning med denna fastighet mot en köpeskilling, beräknad efter 90 öre för kvadratmeter;

skolande för försäljningarna i övrigt gälla följande villkor, nämligen att områdena försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare räknat från den 14 mars 1940 med rätt för arrendatorn av egendomen att, därest försäljning av områdena kommer till stånd, under återstående del av löpande arrendeperiod bekomma ersättning av kronan genom arrendeavkortning med ett årligt belopp av 55 kronor, att köpe-

skillingarna för områdena må erläggas enligt bestämmelserna i 21 § och 22 § B i förordningen den 3 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., att i övrigt i tillämpliga delar skola gälla bestämmelserna i samma förordning, samt att förbehåll göres för de jämkningar i områdenas gränser och areal, som må föranledas av avstyckningsförrättningarna;

22) att, sedan från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Kleven nr 1 i Bredviks socken av Skaraborgs län i anslutning till ett av distriktslantmätaren S. Lindström den 30 augusti 1930 upprättat styckningsförslag med tillhörande karta genom avstyckning fränskilt en med litt. A ($A_1 + A_2$) betecknad salulott om tillhopa omkring 81.43 hektar, nämnda lott må mot ett saluvärde av 50,000 kronor försälas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt jämlikt 9 § första stycket i förordningen för egendomens arrendator, C. A. Pettersson, och med bemyndigande för domänstyrelsen att, därest genom avstyckningsförrättningen ändring i salulottens gränser och areal kommer till stånd, fastställa härav föranledd jämkning i saluvärdet för salulotten; skolande för försäljningen gälla följande villkor i övrigt, nämligen att salulotten försälas i befintligt skick med tillträdes rätt den 14 mars 1941, att endast kronan tillhöriga, å salulotten befintliga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen, att kronan och arrendatorn efter tillträdesdagen icke skola äga framställa ersättningsanspråk gentemot varandra på grund av det för egendomen gällande arrendeavtalet, dock med undantag för tilläventyrs oguldna arrendeavgälder och skatter, samt att kostnaderna för förenämnda avstyckning skola fördelas lika mellan kronan och köparen av salulotten;

23) att, sedan från kronoegendomen $\frac{5}{8}$ mantal Led Arvid Ersgården 2¹ i Gösslunda socken av Skaraborgs län såsom avstyckningar fastställts två med litt. A och B betecknade ägolotter, av vilka förstnämnda lott består av två såsom litt. A 1 och litt. A 2 betecknade skiften, på sätt närmare framgår av en av distriktslantmätaren E. Törnégren år 1939 över lotterna upprättad karta, försäljning må ske av följande delar av egendomen, nämligen

dels huvudgårdslotten med en areal av omkring 38.80 hektar — motsvarande egendomen med undantag av angivna styckningslotter — för 29,200 kronor till egendomens arrendator, Sven Nilsson,

dels ock skiftet litt. A 1 om 2.06 hektar av styckningslotten litt. A enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående

försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. för 440 kronor och med hembuds rätt jämlikt 11 § i förordningen för Oskar Redman för skiftets sammanläggning med lägenheten Led Hans Larsgården 1¹²;

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttagas *beträffande huvudgårdslotten*, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, att, därest arrendatorn Nilsson kommer att förvärva lotten, samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan honom och kronan, med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter, skola anses vara reglerade i och genom försäljningen, att, därest lotten kommer att förvärfvas av annan än Nilsson samt kronan nödgas till arrendatorn utgiva ersättning för av denne å egendomen utförda anläggningar samt verkställd höstplöjning, trädesberedning och sådd, lottens köpare skall vara pliktig gottgöra kronan, vad kronan i sådant hänseende utgivit, att köpare ansvarar för å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande annuiteter och övriga kostnader för egendomen berörande torrlägningsföretag, samt att bestämmelserna i förenämnda förordning den 6 juni 1929 skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse, ävensom *beträffande huvudgårdslotten och skiftet litt. A 1*, att desamma försäljas i befintligt skick med tillträdes rätt för köpare, räknat från den 14 mars 1940, samt att innehavare av över dem med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

24) att kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Odensberg nr 2 (Odensberg 2¹) i Edsvära socken av Skaraborgs län jämte därifrån avstyckade områdena Odensberg 2² och 2³, vilka fastigheter äro närmare angivna å två av distriktslantmätaren T. Hjertquist år 1938 upprättade avstyckningskartor samt därå betecknade med respektive litt. A, Aa och Ab, må försäljas i två salulotter jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., med hembuds rätt beträffande båda lotterna enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator Anders Gustafsson, nämligen dels *salulotten litt. A + Ab* (Odensberg 2¹ och Odensberg 2³) om tillhopa 49.264 hektar mot ett saluvärde av 23,635 kronor, därav 35 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, och dels *salulotten litt. Aa* (Odensberg 2²), benämnd Kullen, om 19.476 hektar mot ett

saluvärde av 6,723 kronor, därav 123 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader; skolande för försäljningarna gälla följande villkor i övrigt, nämligen *att* salulotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare räknat från den 14 mars 1940, *att* endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, *att* kronan och arrendatorn efter tillträdesdagen icke skola äga framställa ersättningsanspråk gentemot varandra på grund av det gällande arrendekontraktet med undantag dock för eventuellt oguldna arrendeavgälder och skatter, *samt att* köparen av salulotten litt. A + Ab ansvarar för å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande utgifter för torrlägningsföretag;

25) *att* av kronoegendomen 1 mantal Orrevalla nr 1 i Lavads socken av Skaraborgs län följande lotter må försäljas jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., nämligen

lotten litt. A (huvudgården) om 137,225 hektar mot ett saluvärde av 87,000 kronor samt *lotten litt. C (Orrevalla 1³)* mot ett saluvärde av 10,111 kronor, därav 111 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, med hembuds rätt beträffande båda lotterna enligt 9 § i förordningen för egendomens arrendator, Sven Nilsson,

lotten litt. B (Orrevalla 1²) mot ett saluvärde av 4,785 kronor, därav 35 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Karl Sjöstedt,

lotten litt. D (Orrevalla 1⁴), mot ett saluvärde av 12,144 kronor, därav 144 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, genom utbud under hand enligt 13 § i förordningen,

lotten litt. E (Orrevalla 1⁵), mot ett saluvärde av 11,512 kronor, därav 112 kronor utgöra å lotten belöpande avstyckningskostnader, med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för Gustav Andersson, med bemyndigande för domänstyrelsen *att*, sedan försäljningsvärdet för ett från försäljning av lotten undantaget virkesparti om 200 kubikmeter bestämts, fastställa den jämkning i det för lotten bestämda saluvärdet, som må finnas påkallad;

skolande för försäljningarna i övrigt gälla, *att* lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare å dag, som domänstyrelsen bestämmer, *att* endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, dock *att* vid försäljningarna av lotterna litt. B—E ingå vissa till inlösen av kronan avsedda byggnader i enlighet med en med

arrendatorn Nilsson den 18 januari 1940 träffad uppgörelse, att efter försäljningen av lotten litt. A varken kronan eller arrendatorn efter tillträdesdagen skall äga framställa ersättningsanspråk gentemot varandra på grund av det för egendomen gällande arrendekontraktet med undantag dock för tilläventyrs oguldna arrendeavgifter och skatter, att därest kronan nödgas till egendomens arrendator utgiva ersättning för av denne å lotterna litt. B—E eventuellt verkställd höstplöjning m. m., köparna av nämnda lotter ha att ersätta kronan vad kronan i angivna hänseende erlagt, att vid försäljning av salulotten litt. E icke ingår ett å lotten utstämplat och till försäljning avsett virkesparti om 200 kubikmeter, att köparen till nämnda virkesparti förbehålles rätt att avverka och avforsla detsamma från egendomen inom av domänstyrelsen föreskriven tid, att köpare av lotterna i den mån de därav beröras, medgiva vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:t och kronan såsom ägare av en strömfallsfastighet i Trollhättans stad rätt att dels kostnadsfritt för all framtid bibehålla en över den försålda fastigheten framdragen högspänningsledning, dels borttaga för ledningen hinderliga och för dess säkerhet farliga träd och buskar med skyldighet för vattenfallsstyrelsen att ersätta därvid uppkommande skada och intrång, dels ock för styrelsens personal att erhålla obehindrat tillträde till den försålda fastigheten för ledningens tillsyn och underhåll samt reparation av densamma, därvid möjligen uppkommande skada skall av styrelsen ersättas; skolande i fråga om sagda rättigheter vidare gälla, att de träd och buskar, som fällas för ledningens bibehållande, skola tillhöra ägaren till respektive fastighet och av denne tillvaratagas, att till säkerhet för nämnda upplåtelse inteckning må meddelas i de försålda fastigheterna, och att, innan sådan inteckning meddelats, ägaren av försåld fastighet skall vara skyldig att vid överlåtelse av fastigheten eller del därav göra förbehåll om beståndet härav och förbinda ny ägare att vid överlåtelse göra enahanda förbehåll;

26) att av kronoparken Garphyttan i Tysslinge socken av Örebro län lägenheterna Ånnaboda 2² (förra kronojägarebostället Södra Ånnaboda) och Ånnaboda 2³ (arrendelägenheten Södra Ånnaboda) må såsom en lott försäljas till Skidfrämjandets lokalkommitté i Örebro för en köpeskilling av 23,500 kronor och med tillträdesrätt för köparen räknat från den 14 mars 1940 samt under villkor i övrigt, att köpeskillingen erlägges kontant till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å lotten, att lotten överlåtes i det skick, vari den vid tillträdet befinnes, att i köpet ingå endast kronan till-

höriga, å lotten befintliga byggnader och anläggningar, *att* kommittén svarar för alla å lotten efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, *samt att* kommittén ensam vidkännes kostnad för lagfart å fånget och andra med köpet för- enade utgifter;

27) att av fastigheten Karlsdal 1¹ under kronoparken Karlsdal i Karlskoga stad ett å en av extra jägmästaren F. Carlbom år 1939 upprättad karta med A—B—C—D—A betecknat område om cirka 0.41 hektar må jämte å området befintlig kapellbyggnad genom domänstyrelsens försorg avgiftsfritt överlätas till Karlskoga församling under villkor, *att* området och kapellbyggnaden tillträdas i befintligt skick vid överlåtelsehandlingens upprättande, *att* församlingen är skyldig att dels ombesörja och ensam bekosta avstyckning av området samt den hägnad i rågången mot angränsande kronopark, som vederbörande jägmästare kan finna erforderlig, dels ock tåla de mindre jämkningar beträffande områdets areal, gränser och eljest, vilka kunna komma att bestämmas vid nämnda avstyckning, *att* vid avstyckningen området tillförsäkras rätt till nödig utfartsväg fram till allmän väg *samt att* församlingen svarar för å området efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera;

28) att kronoegendomen 1 mantal Ybby nr 1 litt. A i Viby socken av Örebro län må med ett saluvärde av 60,000 kronor försälgas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., med hembuds rätt jämlikt 9 § i förordningen för arrendatorn av egendomen, Levi Larsson, och under villkor i övrigt, *att* egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare räknat från den 14 mars 1940, *att* endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningen, *att* såväl kronan såsom ägare av egendomen Ybby nr 2 litt. B som ägaren av ifrågavarande egendom Ybby nr 1 litt. A äga rätt att för tillträde till respektive egendom tillhörande skogsskiften begagna den väg, som leder till dessa över de till Ybby nr 1 respektive Ybby nr 2 hörande skiftena, *att*, därest Levi Larsson kommer att förvärva egendomen, samtliga på arrendekontrakt om egendomen grundade rättsanspråk mellan honom och kronan med undantag av eventuella anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter skola anses vara reglerade i och genom försäljningen, *att*, därest egendomen kommer att förvärfvas av annan än Larsson samt kronan nödgas till arrendatorn utgiva ersättning för av denne å egendomen utförd elektrisk anläggning eller verkställd höstplöjning, trädesbruk och sådd, egendomens köpare skall vara pliktig att gottgöra kronan,

vad kronan i berörda hänseende erlagt, att köparen såsom ägare av egendomen medger vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:t och kronan såsom ägare av strömfallsfastigheten Ekenäs 2² i Vinnerstads socken av Östergötlands län att för all framtid dels kostnadsfritt bibehålla en över egendomen framdragen elektrisk ledning, dels borttaga för ledningen hinderliga och för ledningens säkerhet farliga träd och buskar, med skyldighet för vattenfallsstyrelsen att ersätta därvid uppkommande skada och intrång, dels ock erhålla obehindrat tillträde till den försålda fastigheten för ledningens tillsyn, underhåll och reparation av densamma, därvid möjligen uppkommande skada skall ersättas av vattenfallsstyrelsen, beträffande vilka rättigheter vidare skall gälla, att de träd och buskar, som fällas för ledningens bibehållande, skola tillhöra ägaren av den försålda fastigheten och av denne tillvaratagas, att kronan till säkerhet för rättigheterna må erhålla inteckning i den försålda fastigheten och att innan sådan inteckning meddelas ägaren av den försålda fastigheten skall vara skyldig att vid överlåtelse av fastigheten eller del därav göra förbehåll om ifrågavarande rättigheters bestånd och förbinda ny ägare att vid överlåtelse göra samma förbehåll, samt att innehavare av andra över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för egendomens köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

29) att av kronoparken Skinnskatteberg i Skinnskattebergs socken av Västmanlands län lägenheten Emthytan 4¹³ (Skinnskattebergs trädgård) må med ett saluvärde av 5,000 kronor, därav 125 kronor motsvara förskotterad avstyckningskostnad, försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt jämlikt 10 § i förordningen för arrendatorn Fredrik Edvard Malm samt under villkor i övrigt, att lägenheten försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt för köpare den 1 november 1940, att i köpet ingå endast kronan tillhöriga, å lägenheten befintliga byggnader och anläggningar, att i köpet ingå dels ett kronan tillhörigt växthus, som är beläget å stamfastigheten omkring 50 meter sydost om bostadshuset å lägenheten, dels ock vissa kronan tillhöriga inventarier enligt en i ärendet företedd förteckning, att köparen medges rätt att till den 1 januari 1942 fritt disponera berörda växthus å dess nuvarande plats jämte er-

forderligt tomtområde och vägar till detsamma, *samt att* köparen och framtida ägare av lägenheten skola dels ensamma svara för uppförande och underhåll av de hägnader kring lägenheten, som kunna bliva erforderliga, dels ock tåla skada och intrång, som förorsakas lägenheten genom en över densamma framdragen, telegrafverket tillhörig telefonledning.

Stockholm den 18 april 1940.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 26.
